

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 7200 K.
Félévre 3600 K. Negyedévre 1800 K.
Egyes szám ára — — 200 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 43. szám.

Vasárnap, október 28.

A falu árvái.

Úgy is írhattuk volna, hogy az árva faluról van szó, mert a falut évtizedeken át elhanyagolták. A nemzeti újjászületést megelőző liberális és az azt követő forradalmi uralom csak fejteshénnek nézte a falut, melyet az élelmiszerek termelésére utalt, de segítségére vajmi kevés sietett. Nem csoda, ha még a legutóbbi időkben is az a téves hit uralta közvéleményünket, hogy a falu bőségben úszik s nem szorul támogatásra. Mikor az ország összeomlása folytán ránknehezedett súlyos gazdasági viszonyok fájdalmas panaszokat váltottak ki a kisemberekből, különböző segítő akciók, amerikaiak és hazaiak, dicséretes buzgalommal nyújtottak segítséget, élelmiszert és ruhát a városi lakosságnak. De megfeledkeztek a falvak és tanyák árva népéről, mely a legsomorúbb sorsal küzdött.

Most mintha derengene, mert a falu árváinak panaszát is meghallották. Az acélos búzát a falu termelte. A magyar állam a spekuláns közvetítők kizárásával maga adta el Svájc-nak a búzatermés fölöslegének tizedrészét. Amit ezen az eladáson nyer, annak jórészét — nagyon helyesen — arra használja föl, hogy ruhaszövetet

vásárol és azt a hadiárvák, keresetképtelen hadi-özvegyek és hadirokkantak megsegítésére fordítja. A népjóléti miniszter a kisgazda-, földműves- és polgári párt kívánságára ebből a ruhaanyagból ezúttal már a falu szegény embereit sem hagyja ki. Örömmel értesülünk róla, hogy a ruhaakció, melyre néhány milliárd koronát költ a magyar kormány, a falvakra is egyaránt kiterjed s a falu árváit és keresetképtelen özvegyeit s rokkantjait is fölkarolja.

Ezzel régi jogos kívánságunk teljesül. Kiárad az irgalmasság melege az elárvult falusi kunyhókba is, ahol bizony a szomorú esztendők fájdalmas nyomokat hagytak. Sokan a városokban azt hiszik, hogy falun nincs szegény ember és mindenkinek bőven van gunyája. Pedig hány szegény tanyai gyereket látni télvíz idején mezítláb

menni a kilométerekre levő iskolába. Másutt meg fűtetlen szobában egy dunna alatt tartják a kis apróságokat, mert nincs ruhájuk s nem tudnak iskolába menni. A lázító, lelkiismeretlenül bujtogató országrontók mennyire föl tudják használni ezeket az elszomorító dolgokat! Azok a sokat ócsárolt gazdák, akik egy kenyeret esznek a falu kisembereivel, bizony legtöbbször maguk gondoltak csak

Rubinek Gyula holttestének áthelyezése ideiglenes nyugvóhelyéről a családi sírboltba.

Képünk a fővárosi Kerepesi-temetőben lefolyt szertartást ábrázolja. A koporsó mögött a nagy halott családtagjai, barátai és tisztelői állanak.

ezekkel a szegény elhagyottakkal. Jóságú gazdaemberek, irgalmas lelkű falusi asszonyok ruhával, kenyérral látták el őket. Az izgatók sohasem adtak nekik semmit. Azok csak vámot szednek a mások nyomorúságából.

Most végre a magyar állam is odaáll a falu árváinak és szegényeinek pártfogói közé. Az idején ezer és ezer gyermeket és embert lát el ruhával, hogy érezzék, hogy a magyar haza szerető édesanyjuk. A magyar haza elszegényedett, mert rossz fiai koldussá tették, mégis segít árváin. Kövessék példáját azok, akik tehetősök: sok szónál, mely a nélkülözők sebeire mutat legtöbbször csak azért, hogy az elégtelenséget önző és bűnös politikai érdekből szítsa, ezerszer többet ér egy jótét! Mozduljon meg az állam példájára minden falu a maga szegényeinek eltartására!

Budapest, október 27.

A magántulajdon alapján. Minden józan embernek át kell látni, hogy ha egyszer minden téren a magántulajdon elvét valljuk, akkor a házat sem lehet kihagyni a magántulajdon tárgyai közül. Megértjük, ha a szociáldemokraták a házaknál is a magántulajdon ellen foglalnak állást és megtagadják a háztulajdonosok jogát a házbér szedése ellen. Csodálkozunk azonban azon, hogy polgári politikusok is akadnak, akik a lakbér ellen agítálnak és hadat üzennek a hatóságoknak, amiért megengedi, hogy a háztulajdonos — aki egyébként úgy sem rendelkezik még szabadon házával — ma, amikor mindennek az ára ötezer és tízezerszeresre emelkedett, legalább háromszázszorosát kérhesse a békebeli lakbérnek. Még hozzá azt az engedményt is megkapja a lakó, hogy nem egyszerre kell lefizetni a lakbért, hanem havonta. Hát bocsánatot kérünk, a politikának is van határa. Nem szabad az igazságot annyira félrelőkní. Ha egyszer a kereskedő, iparos, gazda, gyáros és bankár mind élvezi a magántulajdonhoz való jogát, akkor a háztulajdonost se lehet elhomályosítani. Ám legyen korlátozva a lakás feletti rendelkezés, míg nincs elég kínálat a lakásokban, ez helyes és ezt mi is kívánjuk. De hogy a háztulajdonos még tízezerszerét se kapja meg a békebeli lakbérnek, azt a legnagyobb igazságtalanságnak tartjuk!

*

Már megint a búzaár?! Egyik országjáró politikus a Tisza partján azzal lúztotta a magyarokat Bethlen István ellen, hogy az ő kormányzása alatt 500 koronáról 100.000 koronára nőtt a búza ára. Csodáljuk, hogy a pesti úr ott nyomban meg nem kapta mérges kifakadására a csattanós választ. Hát talán azt akarja a bölcs szónok, hogy még most is 500 korona legyen a búza ára, mikor egy pár cipő 200.000 korona? Ugyan miért épen a búzát drágálja, mikor sokkal drágább akár a ruha, akár a szerszám, akár a gép, vagy bármily bolti cikk?! Hát azt akarja talán, hogy a földművelő ingyen dolgozzon?! Tiszteletetjük a búzáért haragvó urat, de ilyen fajvédelemből nem kérünk.

A fitymáló büszkeség igazi neve: góg.

A góg készíteti azokat, akik szerencsésebb körülmények között születtek, arra, hogy emberfarsaikkal — pedig ezek festvéreik — csak félvállról beszéljenek és lenézzék őket. Széchenyi.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A szolnoki nagygyűlés.

Az elmúlt hét legkimagaslóbb és következményeiben nagyjelentőségű eseménye volt a *szolnokmegyei kisgazdapárt alakuló nagygyűlése*, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök, külföldi úttjáról hazatérve, elsősorban nyilatkozott a politikai helyzetről. A miniszterelnököt úttjára több miniszter, államtitkár és mintegy negyven nemzetgyűlési képviselő kísérte el. *Kenéz Bélának*, a szolnoki kerület nemzetgyűlési képviselőjének, beszámolója után a miniszterelnök nagyszabású beszédében ismertette külföldi tárgyalásainak eredményét és egyben teljes határozottsággal megszabta a magyar politika jövő irányát. Ha nem illeszkedünk bele Európa érdekeinek szövevényeibe — mondotta többek között — akkor, akár mennyire igazunk is van, mint békeöntökre fogunk újjal mutatni reánk és semmi téren sem fogja siker koronázni tevékenységeinket. *Háttérbe kell szorítanunk a belpolitika terén azokat az érveléseket, amelyek ellentétben vannak a pillanat parancsaival.* A miniszterelnök ezután reámutatott arra, hogy milyen nehéz küzdelmet folytat a kormány és a kisgazdapárt a *jobb- és baloldali szélsőség ellen* és erőteljesen visszautasította az úgynevezett *fajvédő csoportnak* azt a pszichológiai hadjáratát, amely példátlan a magyar politika életében. A korona romlásával kapcsolatban megállapította, hogy annak oka az a körülmény, hogy elvágta bennünket az *európai hitel vérkeringésétől és igénybevételestől.* Ennek megszüntetése céljából ment Genfbe és kezdte meg a külföldi kölcsönre vonatkozó tárgyalásokat, amelyekről örömmel jelenti ki, hogy ha a bel- vagy a külpolitika terén nem fordulnak elő zavaró incidensek, *abban az esetben siker fogja koronázni működésüket. Kétezernegyszáz millió magyar koronáról van szó, azaz huszonkét millió métermázsza búzáról*, olyan mennyiségről, amely Magyarországon jó éveken sem terem meg, rossz esztendőben pedig két év alatt sem. Beszéde végén reámutatott a miniszterelnök arra, hogy a nemzetgyűlés őszi ülészakának rendjén a *földreformnovellával, pénzügyi kérdésekkel, a fővárosi törvénnyel* és a házszabály módosításával fog foglalkozni. Ez az utóbbi azért halaszthatatlanul sürgős, mert lehetetlen, hogy a *parlament olyan munkaképtelen maradjon, mint eddig volt.*

A miniszterelnököt egyórás beszéde után a leglelkesebb ünneplésben részesítették és ez nemcsak a kormányelnöknek kijáró köteles tisztelet megnyilvánulása volt, hanem *elsősorban Bethlen István gróf személyének szöll.*

A nemzetgyűlés elnapolta üléseit.

Október hó 16-án, kedden, a nemzetgyűlés összeült. Bethlen István gróf miniszterelnök tájékoztatta a Házat a genfi tárgyalásokról és a velük kapcsolatos további teendőkről. A miniszterelnök azt az indítványt tette, hogy a nemzetgyűlés részint a külföldi kölcsönrel kapcsolatos sürgős kormánytárgyalások, részint a földreformnovella bizottsági tárgyalásai miatt üléseit november 6-ig napolja el. A Ház ilyen értelemben határozott.

A *Kisgazdapárt* megkezdte a földreformnovella tárgyalását, azt általánosságban elfogadta és az egyes szakaszok részletes megvitatásával foglalkozott.

A *somorjai* megüresedett választókerületben Fröhvirth Mátyás keresztényszocialista jelöltet választották nemzetgyűlési képviselővé.

A jóvátételi bizottság hozzájárult a magyar zálogjogok felfüggesztéséhez.

Az ántánt *jóvátételi bizottsága* Párisban tartott ülésén a magyar kölcsön ügyében egyhangúlag határozatot hozott, amely szerint *elvileg hajlandó tárgyalni a Magyarország*

bizonyos javaira és bevételi forrásaira vonatkozó adójogok felfüggesztéséről abból a célból, hogy a Népszövetség segítségével lehetővé tegye Magyarország újjáépítését. A jóvátételi bizottság ebből a célból felszólítja a Népszövetséget, hogy az érdekelt államokkal egyetértésben tervet dolgozzon ki és lásson hozzá az előkészítő tanulmányokhoz. A Népszövetség természetesen állandó ellenőrzést fog gyakorolni, amelyhez csatlakoznak azoknak az államoknak képviselői is, amelyek Magyarországnak hitelezni fognak. A jóvátételi bizottság döntése értelmében a Népszövetség bizottsága még október hó végén megérkezik Budapestre a gazdasági viszonyok tanulmányozására.

+MEZŐGAZDASÁG+

A seregély életmódja és mezőgazdasági jelentősége.

Irta: Keller Oszkár dr. gazdasági akadémiai tanár.

A seregély Európában, mindenütt ismert madár s hazánkban is igen közönséges. Főszíne fekete biborkékes ércfényvel, míg tollainak vége helyenkint fehér vagy barnásfekete. Rétek, legelők, nádasok melletti erdőszéleken vén, odvas fákból üti fel tanyáját csókák, vadgalambok, harkályok és vércsék társaságában. Költőládikák által azonban máshol is megtelepíthető. Ausztriában, Németországban és a többi nyugati államokban költőládikkal egészen a házak közelébe csalogatják. A költési időszakot kivéve mindig társaságban él és lármás csapatokban járja a gyümölcsösöket, szőlőket, rétet és mezőt. Az északi vidékek seregélyei költözők, a mieink azonban csak részben költözők, mert gyenge teleken, mint Keszthely környékén is számos évben megfigyeltem, egy részük nálunk telel. Az elvonulók tavaszszal (február végén, március elején) a legelők között térnek vissza és a pacsirtával, vadgalambbal együtt ők a tavasz első hirnökei. A visszatért csapatok egyideig a réteket, legelőket látogatják, majd áprilisban költének. A fiókák a gyümölcsösöket, szőlőket, legelőket, szántóföldeket járják eleség után. Szeretik az állatoktól járt legelőt, ahol a legelésző állatok körül keresgélnek a sok élősködő rovar után, majd felrepülnek egyes állatok hátára és hegyes csőrükkel a bundában kutatnak az élősködők után. Hú kísérői a gulyának, ménesnek és a nyájnak, de a szántó-veit embernek is, mert az eke után is épen olyan buzgósággal kutatnak a rovarláccák és a kifejlődött rovarok után. Ősszel és tavasszal a seregélycsapatok esténként bizonyos védett és hosszú időközönként megtartott alvóhelyekre vonulnak vissza és itt sokszor igen nagy számban összegyülekeznek. Többnyire nagyobb nádasok ezek a helyek, amelyeket hajnalban kisebb-nagyobb csapatokban ismét elhagynak. Napnal kirepülnek a legelőre vagy a szántóföldekre, szőlőéréskor pedig a szőlőbe.

A seregély tehát általában hasznos madár, mert tápláléka főleg rovarokból, rovarláccából, apró csigákból áll. Nagy szorgalommal irtja a szöcskéket, sáskákat, a lótetűt, a különböző igen kártékony hernyókat, különösen a káposztalepke és a bagoly-lepkék hernyóit s ezek petéit. Az erdőben a cserebogarat, a legkülönbözőbb ormányos bogarat, a legelésző állatok körül a kellemetlen és sokszor veszedelmes legyeket és tetveket pusztítja. Ősszel némelykor a szőlőben és tengeriben is tesz kárt, de ilyenkor se irtsuk, hanem riasszuk el. A kereplőkkel, különféle madárijesztőkkel, vaklövessel, automatikus riasztópisztolyokkal stb.-vel való elriasztás mindig elegendő védekezésnek fog bizonyulni ellene.

A fertőtlenítőszerokről és ezek használatáról.

Irta: Windisch Rikárd dr. gazdasági akadémiai tanár.

Ugy embert, mint állatot sok mindenféle betegség lephet meg. Ezek egy részét fertőző vagy ragályos betegségeknek mondjuk. Amidőn az ilyenek a gazdaságban mutatkoznak, továbbá akkor is, amikor az ilyenek megszűntek, az állatorvos elrendeli a fertőtlenítést vagy dezinficiálást. E néven ama műveletet értjük, amidőn bizonyos apró, szabad szemmel egyáltalán nem látható növényi eredetű lényeket és ezeknek a magvait elpusztítjuk, úgy azonban, hogy sem a szervezetekben, amelyeken ezek élnek és megtalálhatók, sem a fertőtlenített tárgyakon kárt ne tegyünk.

A gazdasági gyakorlatban igen gyakran kell fertőtlenítenünk.

Az igen penészes pincéket, a gyümölcskamarákat, a tejmérő- és feldolgozó-helyiségeket, az üres boroshordókat mind fertőtleníttük.

A fertőtlenítés műveletét előkészíti, részben megkönnyíti és teljessé teszi a szigorúan fenntartott tisztaság és a kellő mérvű szellőztetés. A közvetlenül ható napfénynek is előnyös a hatása.

A fertőtlenítés gyakorlati kivitelénél részben gáz, részben folyékony halmazállapotú testek hatásának tesszük ki ama tárgyat, amelyet fertőtleníteni óhajtunk. Gázok: a formaldehid, a kéndioxid, a klór, folyadékok: a nyers karbolsav, a különféle krezolok és mások. Nem ritkán szilárd halmazállapotú testek adataival mossuk le, illetve mázoljuk be a fertőzött tárgyakat.

Minden olyan test (vegyület, anyag), amelyek a fertőzőbetegségeket okozó lényeket (baktériumokat), a penészedést, valamint a különféle erjedéseket okozó gombákat, valamint ezeknek a magvait (spóráit) előltni képesek, fertőtlenítőszernek néven foglalhatók össze. Ezek száma nagyon tekintélyes.

Eszményi az olyan fertőtlenítőszer, amely biztos hatású, minden változás nélkül bármely hosszú ideig eltartható, jól felhígítva is hatékony, nem mérges, szagtalan és bárki által, bárhol biztos eredménnyel alkalmazható.

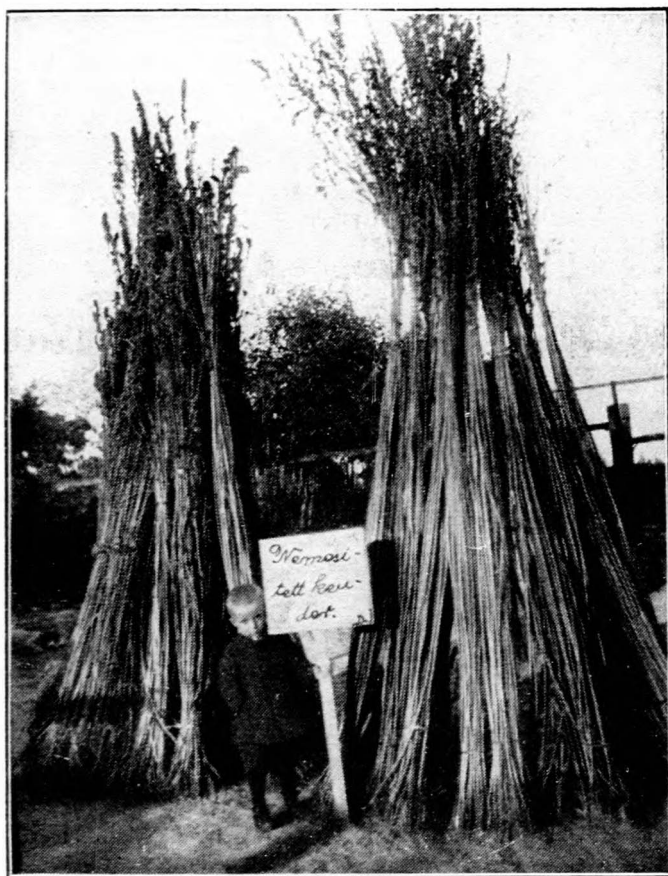
Mint hogy ilyen eszményi fertőtlenítőszer nincsen, mindenki a céljaira legalkalmasabbnak látszó fertőtlenítőszeret keresse ki ezek nagy seregéből. Tejeskamrák, tejfeldolgozó üzemek, sajtgyárak, fejőstehének istállóinak, boros- és gyümölcs-pincék fertőtlenítésére az erős, átható s tartós szagú fertőtlenítőszer (karbolsav, krezolok, lyzol, klór-mész) részben nem, illetve kevésbé alkalmasak, miután a tej és a bor minden idegen szagot nagyon könnyen magába vesz.

A Tolnavármegyei Tanító Egyesület résztvevőinek csoportja Dombóvárott.

Viszont az újabb amerikai kísérletek tanúsága szerint az olyan vizes klórmészoldat, amely százliterenkint 20 gr. hatékony — aktív — klórt tartalmaz, jól megmosott és kiöblített tejeskannák és tejesüvegek fertőtlenítésére kiválóan alkalmas, ha emez oldatban legalább is egy percig hagyjuk állani azokat.

A gazdák által már régen használt olcsó, biztos és jó hatású fertőtlenítőszer az oltott mész. Ez annál jobb, minél frissebben gyártott és ha égetett kővér mészből, tiszta mészkőből készült. Elkészülte után lehetőleg azonnal használjuk fertőtlenítésre. Minél tovább áll a levegőn, annál inkább csökken csiraölő tehetsége. Frissen égetett mészből frissen készült mézréteggel istállókat, jászlakat, baromfiókat, élel-kamrákat, beteg- és lakószobákat, boros- és zöldséges pin-

Nemesített kender.

Balázs János kisteleki gazda idei termése.

céket célszerű fertőtleníteni. A fertőtlenítés műveletét általános takarítás előznie meg. Istállókból hordassuk ki a trágyát, mindenütt, mindenünnen separtessük le a pókhálókat, a padlót pedig mosassuk fel. Csak azután fogjunk a fertőtlenítéshez.

Eszetmeszelő helyett jobb a meszelőgépet használni. Ezzel dolgozva sűrített levegőt juttatja a falra és egyébbüvé a mésztejet. A meszelőnél ennek használatát azért jobb, mert segítségével fertőtlenítőszer oda is juttatható, ahova sem ecsettel, sem meszelővel nem férünk. Fokozható a mésztej hatása klórmész hozzáadásával. Erre a célra nem a közönséges klórmész, hanem a Caporit nevűt használjuk. E készítmény 10%-os vizes oldatával is fertőtleníthetünk istállókat. Vagy pedig a mésztej minden száz literéhez fél kg. Caporitot keverünk és így fertőtleníünk.

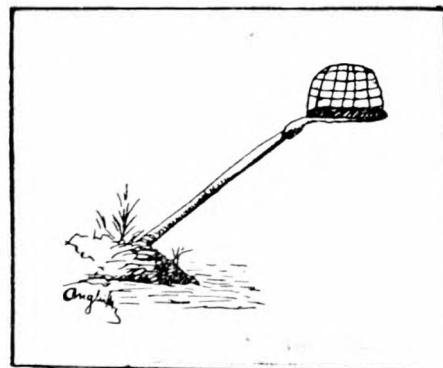
Hazai gyár készítménye a Magnólmész. Ez istálló-fertőtlenítésre szintén felhasználható. E készítményből egy-egy Hl vízre vagy frissen készült mésztejre két kg-t számíthatunk és ezt bennük jól elkeverjük. Ezen oldattal fertőtleníthetjük az istálló padlóját s falának ama részét, ameddig fel volt halmozva a trágya. A megmaradt vizes oldatot, illetve mésztejet

ugyanannyi vízzel, illetve mésztejjel felhígítjuk s ezzel fertőtlenítsük, meszeljük a falakat, az elválasztórudakat, a jászlakat az itatóvedreket és más istállóberendezési tárgyakat

Ugy a fertőtlenítés munkáját, mint az ezt megelőző takarítást is, gondosan, pontosan, figyelmesen és lelkiismeretesen végezzük. Megfelelő eredménye csak a jól és gondosan végzett munkának lesz.

A fertőtlenítés gyakorlati végrehajtása előtt tanácsos, kétes esetekben mindig az orvos vagy az állatorvos tanácsát és utasításait kikérni.

Sikeres pisztrángfogás. (Képpel.) Az olyan pataokban, ahol biztosan tudjuk, hogy van pisztráng, könnyűszerrel és sokat foghatunk a következő módon: A pisztrágnak az a szokása, hogy a zubogókat keresi, ahol a víz folyásával szemben állva lesi a prédát. Egy ilyen helyen verjünk a partba 1 1/2—2 méter hosszú rudat oly módon, hogy a rúd tetje a zugó fölé hajoljon. A rúd végére zárt rácsban (melyet otthon is meg lehet csinálni drótból) romlott húsdarabot helyezünk. A különböző legyek, rovarok megérezve a rothadt hús szagát, ezrével fognak idejönni, részint táplálékot keresve, részint jó helyet vélve petéik számára, melyeket ide fognak tojni. Néhány nap múlva a hús nyüzsgő a sok álcától s ha a rudat megrázzuk, milliószámra fog a zugóba hullani a pisztráng által annyira kedvelt rovaralca. Az ilyen helyet a pisztráng annyira megkedveli, hogy állandóan fog itt néhány tartózkodni. Ha már most hasonló csalétekkel látjuk el horgunkat, ezen a helyen biztos fogásra tarthatunk számat.

Csalogató a pisztráng fogásához.

Védekezés a gyümölcsös kártevői ellen. A gyümölcsösben kártevő rovarok ellen már most kell védekezni, mert ha összeel mulasztjuk a szükséges óvó rendszabályok alkalmazását, jövőre nemcsak eladásra nem termeltünk, de saját magunk számára sem fogunk elegendő gyümölcsöt nyerni. Minthogy a rovarok álcái tölre vagy a fák repedésébe, vagy a földbe vándorolnak, a védekezésnek is ezt szem előtt tartva kell megtörténnie. Ezért a fák törzsének, ágainak megrepesztett, lehámló kérgét le kell tisztogatni drótkéfével. A zuzmó és moha ellen ugyancsak a drótkéfével való tisztogatást kell alkalmazni. A kifelés után a fákat lazán font szalmakötegekkel két-háromszorosan körül kell kötni. Ez alá nagyon sok rovaralca fog vonulni jó buvóhely reményében. Tel folyamán e kötegeket levesszük és elégetjük, miáltal sok kártékony féregtől mentettük meg fáinkat. Az álcák másrésze a fáról leveti magát s a földben bábózik be. Ezeket meg úgy lehet pusztítani, hogy a földet a fa koronája alatti körzetben 25—30 cm. mélyen felássuk. Már az ásás alkalmával is sok álcát találunk, amelyeket elpusztítunk; a felásott földre pedig forró vizet öntünk, ami aztán az észre nem vett féregket is tönkreteszi. A felásás azért is jó, mert a lehullott leveleket a földbe juttatja s így azok mint trágya értékesülnek; végül a felással megkazított talaj a téli nedvességet könnyebben hozzáférhetővé teszi a gyökerek számára.

A pata tisztántartása egyik feltétele a ló munkabírásának. Repesztett, nyirrohadásos patájú ló nem képes a tőle megkívánható munkát kifejtetni. Különösen a sáros utak vannak rossz hatással a patára, amennyiben a szarutokot morzsalékonnyá teszik. A káros külső nedvesség elleni védekezési céllal szokták a patát különféle kenőcsökkel kenni. A pata kenésére csak olyan kenőcsök valók, melyek nem romlott zsiradékokból készülnek. Nem szabad ezért felülni mindenféle nagyhangon kínált gyártmánynak. Szalonna, disznósír vagy marhafaggyú mindig akad a háznál, legjobb evvel kenni a patát, de csak akkor, ha erre szükség van. Száras időben semmi értelme nincs a kenésnek. Egészséges, jól ápolt pata úgyis fényes; a szarufal külső, fedő rétegének ezért a "fénymázréteg" a neve. Bekenés előtt a patáról a réragadt piszkot, sarat természetesen tiszta vízzel le kell mosni. A pata talpát, a nyirbarázdát nagyon célszerű tiszta fakátránnyal bekenni, mert ez a nyirrohadást biztosan megakadályozza.

Nyúlfiak dajkaságba adása. A házinyúl igen szapora állat lévén, nem ritkán megtörténik az, hogy fiait nem tudja az anya szoptatni. A kis nyulakat azonban nem lehet úgy felnevelni, mint pl. a borjút: mesterséges szoptatással, hanem azt dajkaságba kell adni. De ez se megy oly egyszerűen, mint a laikusok hisznék. Ha ugyanis az anyanyúl idegen szagot érez fészékében, azt a legjobb esetben szétszórja s többé saját utódait sem táplálja, előfordul azonban az is, hogy a dajkaságba adott kis nyulakat megöli. A dajkaságba adásnál az anyanyulát s a leendő dajkát be kell csapni. Ez úgy történik legegyszerűbben, hogy vagy a dajka ürülékével kenjük be a leendő mostoha fiakat, vagy a régi anya ürülékével kenjük be a dajka orrát. Akik azonban ezt az eljárást nem akarják követni, azok különítsék előbb el a dajkát saját fiaitól s a leendő mostoha fiakat helyezték a dajka fiaihoz. Ot, hat óra múlva átveszik a dajkaságba adottak az új anya szagát s csak ezután szabad a dajkát visszatenni. Mindig kell arra számítani, hogy dajkára lesz szükség, egyszerre tehát több anyát fedeztesünk, hogy ellésük körülbelül egy időre essék. Ha a dajkanyúl fiai idősebbek volnának öt-hat nappal, szoptatásnál előbb a mostoha fiakat engedjük szopni s csak utána a saját nyulacskákat, mert ezek erősebbek lévén, nem engednék közös anyjuk csecsbimbóhoz ujdonsült tejtestvéreiket.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1922 és 1923. évi augusztus elején mennyiért vették az arany 20 koronást? (B. Gy. Barabásszeg.) — **Felelet.** 1922-ben 7500—7800, 1923-ban 120—130 ezer koronát fizettek egy 20 koronás aranyért. Tízkoronás aranyért a felét fizették.

Kérdés. Milyen lapok foglalkoznak a cipésziparral? (K. B. Szerep.) — **Felelet.** A cipő, I., Bercsényi-utca 10; Cipészujság, VII., Wesselényi-utca 17; Cipészemle, VIII., Rákóczi-út 53. Ezek Budapesten jelennek meg. Cipész Szaklap, Szentendre. Kérjen mutatványszámot.

Kérdés. 1. 1917 novemberében mennyi volt pénzünk zürichi jegyzése? 2. Mennyibe került ugyanakkor a búza? (N. S. előfizető, Bajna.) — **Felelet.** 1. Száz magyar koronáért 40-25 svájci frankot fizettek. 2. 45 koronába métermázsánként.

Kérdés. Sirius időjós hol lakik? (T. L. Solt.) — **Felelet.** Budapest, II., Retek-utca.

Kérdés. Minő szakkönyv foglalkozik a kendertermeléssel és kidolgozásával? (K. P.) — **Felelet.** A kender termesztésével és kidolgozásával foglalkozik Füredy Lajos szakkönyve. Megjelent a Köztelek olcsó könyvtárának kiadásában. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Kérdés. Mibe került az Attila-rendszerű szénkénegező a háború előtt és hol szerezhető az be jelenleg? (S. J.) — **Felelet.** Háborúelőtti árjegyzékek nem állanak rendelkezésünkre, így az akkori árakat sem tudjuk. A nevezett szénkénegező beszerezhető a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (Budapest, V., Alkotmány-utca 29).

Kérdés. 1. A molypille elleni védekezésről hol kaphatnék bővebb felvilágosítást? 2. Szélmotorokról van-e szakkönyv? 3. A különböző egyének tulajdonában lévő földterületek határát és a törvényhatósági utakra dülő földterületek határkérdései vannak-e szabályozva? 4. Előfizetésem meddig van rendezve? (Szőlőkezelő.) — **Felelet.** 1. A molypille elleni védekezésről készséggel ad útmutatást az érdeklődőknek a Magyar Kir. Rovartani Állomás, Budapest, II., Kitéjbel Pál-utca 3. 2. A szélmotorokról Rády Albert főmérnök írt egy igen kiváló tanulmányt, megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján. 3. A határkérdéseket a megfelelő vármegyei szabályrendelet szabályozza. 4. Előfizetésének lejártáig, 1924 február 15-ig, a különböző időközbeni áremelkedések következtében, 3564 korona küldendő lapunk kiadóhivatalához.

Kérdés. A Fordson-traktor leírását hol kaphatom meg? (V. S.) — **Felelet.** A Fordson-traktorral készséggel küld bővebb útmutatást a nevezett amerikai gyár budapesti képviselője, Budapest, VII., Nagymező-utca 19.

Kérdés. 1. Házinyulák hol értékesíthetők? 2. Egy belga anyanyulamnak fülében valadékos daganata van, mivel mulasztó az el? (G. J.) — **Felelet.** 1. Házinyulák értékesítése végezteltőztassék esetleg vagy a Házinyúltenyésztők Egyesülete mintatelpéhez (Csillaghegy, Budapest mellett), vagy a Baromfitenyésztők Egyesületéhez (Budapest, IX., Üllői-út 25) fordulni. 2. Látatlanban nem állapíthatjuk meg a nyúl betegségének okát és a bajminőségét s így az orvoslási módot sem közölhetjük. Legcélszerűbb lesz állatorvossal megvizsgáltatni.

Kérdés. 1. Földművelésikolai végzettség után milyen állást foglalhat el a végzett egyén? 2. A pápai földművelésikolába való felvételtől hol nyerhetnék bővebb felvilágosítást? (L. B.) — **Felelet.** 1. A földművelésikola sikeres elvégzése után nagyobb gazdaságokban mint munkafelügyelő, gazda stb. nyerhet alkalmazást a végzett egyén, esetleg mint ispán kisebb gazdaságokat is önállóan vezethet. 2. A pápai földművelésikoláról a nevezett iskola igazgatósága készséggel ad felvilágosítást.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Koós Mihály dr. — államtitkár.

A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Koós Mihály dr. helyettes államtitkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri tanácsosnak saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából sok évi buzgó és kiváló szolgálatának elismerésül az államtitkári címet adományozta. Koós Mihály ezidőszereint az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója.

Ferenczy Ferenc gazdasági akadémiai tanár halála.

Érdemekben gazdag munkásságot szakadt október 13-án vége. Harasztkereki Ferenczy Ferenc, a kesztelyi gazdasági akadémia igazgatói című tanára költözött el az élők sorából. Az elhunyt harmincöt évet töltött el tanári működéssel az akadémián, ahol nagy tudása, egyéni jellemvonásai miatt mindenki szeretett és nagyrabecsülte. Sok-sok híve volt mindenütt a gazdatársadalom körében, számos kiváló gazda tőle nyerte tudását. Ferenczy hatvanhárom évet élt. Holttestét az akadémia előcsarnokában ravatalozták fel s onnan kisérték nagy részvét mellett örök pihenő helyére.

A földadó fejében fizetendő búza értéke.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben közli, hogy az Országos Pénzügyi Tanács a földadó fejében fizetendő búza értékét a november 1-étől december 31-éig terjedő időre kilogrammonként 900 koronában állapította meg.

Svájci búzát, Ausztria rossz vásárolt Magyarországtól.

Bud János közlelmzési miniszter a napokban tért vissza Genéből, ahol tárgyalásokat folytatott a svájci kormánnyal, amely az eddigi búzaszállítással a legteljesebb mértékben meg van elégedve. Ez a svájci szövetségtanács egyik ülésén hozott határozatában már kifejezést is nyert. A tárgyalásokon az állatszállítások ügye is szóba került. A szerződés értelmében a tenyészállatokat a jövő év végéig vagyunk kötelesek bevásárolni. A vásárlások a jövő évben fognak történni, abban az időpontban, amely a magyar gazdasági helyzetnek is a legjobban megfelel. Egy másik kérdés volt a tisztviselők ruhaellátásával kapcsolatban a szövetbeszerzés kérdése. Sikertült egy bizonyos mennyiség szállítására nézve megállapodni. Megállapodás történt a további gabonaeladás ügyében is. Szó volt ezer vagon eladásáról fix ellenérték fejében és ezer vagonról pedig opcióban. Az ár 28 svájci frank. Fizetési feltételek: az összeg első felét december elején, második felét pedig január elején folyósítják. A többi feltételek megegyeznek a régi szerződés feltételeivel. Kompenzációról is van szó, amennyiben mintegy egymillió frankot kitevő összegből ötszáz ezer frankot államjegyekben, ötszáz ezer frankot pedig ipari cikkekben folyósítanak. Rozs eladására vonatkozólag az osztrákokkal történt megegyezés. Az örleési adó révén nagyobb mennyiségű rozshoz jutott az állam. Ennek a rozsnak az eladása, mivel a belföldi piac nem veszi fel, feltétlenül külföldön vált szükségessé, mert hisz a rozsnak kezelése óriási költségeket emészt fel. Nagyon sok ajánlat érkezett. Az ajánlatok közül legkedvezőbbek voltak az osztrákok ajánlatai, még pedig 126 cseh korona métermázsánként. Ennek folytán az árú ezen cégeknek adatot át ezer vagon erejéig.

Asthmát, tüdőcsúshurutot, rekedtséget stb. gyógyít: Asthma Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrássy-út 87. Sz. Telefon: 123—82.

Az OKH falusi szövetkezefei

és új körzeti hitelszövetkezetek fogják folyósítani a mezőgazdasági hitelt.

A mezőgazdasági hitel kérdése végre a megoldás állapota juttat. A kormány tudvalevőleg még a nyár elején elfogadta a mezőgazdasági hitel kérdésének megoldására vonatkozólag azt a tervezetet, amelyet az *Országos Mezőgazdasági Kamara* terjesztett eléje. Azóta úgy ott, mint az *Országos Központi Hitelszövetkezetnél* serényen folytak az előkészület munkálatai, amelyek a pénzügyi kormányzat részéről most nyertek szentesítést. A hitel folyósításának módzatairól az elmúlt héten az Országos Központi Hitelszövetkezet székházában nagyfontosságú értekezletet tartottak, amely megadta a döntő lökést a mezőgazdasági hitel végleges lebonyolításához. Az értekezleten *Koós Mihály* volt államtitkár, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója, *Marschall Ferenc* nemzetgyűlési képviselő, igazgatóhelyettes, *Rácz Lajos* a debreceni, *Horváth Jenő* a kaposvári, *Berzeviczy Zsigmond* a miskolci, *Ormándy János* a győri, *Gesztelyi Nagy László* a kecskeméti Mezőgazdasági Kamara igazgatói, továbbá *Mikó Gábor* dr. és *Kovács János* kincstári főtanácsosok az OKH ügyvivő igazgatói, *Borsody Sándor* helyettes igazgató, *Skublics János*, a budapesti OKH képviselő cégfőnöke, *Jancsik Endre* a kaposvári és *Weber Jenő* a győri képviselőség főnökei és többen mások jelentek meg. Az értekezleten *Kovács János* kincstári főtanácsos, az OKH helyettes-vezérigazgatója elnökölt és ismertette a minisztertanácsnak azt az elhatározását, amelynek értelmében a falusi hitelszervezetet kettéosztják: a kisebb gazdaságok a régi hitelszövetkezeti szervezet útján elégítik ki szükségletüket, a nagyobb gazdaságok pedig az új körzeti hitelszövetkezetek által. A régi falusi OKH szövetkezetek ezentúl fokozottabb mérvű támogatásban részesülnek, hogy a kiszáradt jogos igényeit kielégíthessék. Az előzetes tervek szerint ez a két párhuzamos intézmény egyáltalában nem keresztezi egymás útját. Az új körzeti hitelszövetkezetekben a száz holdon felüli birtokosokat tömörítik és maguk a szövetkezetek egyes mezőgazdasági kamarák székhelyén alakulnak meg. Az értekezleten elhatározták, hogy az első «Gazdák Körzeti Hitelszövetkezete» már december 2-án megalakul Kaposvárott. A következő alakulások pedig Debrecenben, Győrön, Kecskeméten és Miskolcon lesznek. A részjegyzés a legközelebbi jövőben megindul. Az aláírási felhívásokat az OKH küldi szét az egyes kamarákhoz. A hitelügyek elbírálásánál a mezőgazdasági kamarák maradnak meg szakértő szerveknek.

Megindult a hagymakivitel.

A hagyma értékesítése megindult és eddig Makóról ezerszáz vagon hagymát szállítottak el. Ennek a mennyiségnek mintegy a felét a külföld vásárolta meg. Mindenesetre kevés az ezerszáz vagon a még szállításra váró több ezer vagon hagymát tekintve, de remélhető, hogy a hagymakereslet élénkebb lesz, mert a külföldi és belföldi piac ellátását most szokták fedezni a kereskedők. A kormány egyébként méltányolva a hagymatermelők kívánságait, egyrészt húszszázalékos tarifakedvezményt adott a hagymaexportőröknek az ország határáig, másrészt a devizabeszolgáltatási kötelezettséget is enyhítette.

Olcso cukor a méhcsaládok részére.

A pénzügyminiszter az ideai gyenge méztermésre való tekintettel a méhek kitelettésére tíz vagon denaturált kristálycukrot bocsát a méhészek rendelkezésére. A cukor kiadását az *Országos Magyar Méhészeti Egyesület* végzi. Egy méhcsalád részére legfeljebb hat kilogramm cukor kérhető az úgynevezett cukormegrendelő levél alapján, amelyet négy száz korona ellenében lehet megszerezni fenti egyesületnél (Üllői-út 25.). A megrendelő levelet a községi előjárásúknak kell hitlesíteni. A denaturált cukor ára négyezeröttszáz korona.

Minden magyar ember *Amor* bajszpedrőt használ. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régi posta-utca 2. sz. Budapest.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgató választmányi ülése.

A *Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara* az elmúlt héten tartotta meg igazgató-választmányi ülését *Purgly Emil* elnökle alatt. Az elnöki megnyitó után *Gesztelyi Nagy László* igazgató terjesztette elő jelentését a lefolyt esztendő munkásságáról, amelyek előterében a Kamara anyagi helyzetének az ismertetése állott. Előadta, hogy a Kamara előterjesztést tett a pénzügyminiszternek a *jégverés és szélvihar által okozott károk miatti adóelengedés és a sokgyermekes családok adójának mérséklése* tárgyában. Lépéseket tett a Kamara a Dunavölgy Leccsapoló Tarsulatnál a *Duna-Tiszaközi vadvizek levelezésének siettetése* ügyében. Akciót kezdett a Kamara *állattájjazások ügyében*, továbbá most készíti elő egy országos kongresszust, amelyen a *szőlő termelésének és a bor értékesítésének összes kérdései* megbeszélés tárgyát fogják képezni. Majd a *dohánytermelés és beváltás kérdését* tárgyalták. Ezután a *cukorrepaveváltás* ügye került szóba. A mezei kártételek megakadályozása élénk eszmecsere adott alkalmat. Az igazgató előterjesztése alapján elfogadta a választmány, hogy felír a földművelésügyi miniszterhez a mezőrendőri törvény olyanirányú módosítása ügyében, hogy a mezei kártételeknél a büntetések lényegesen emeltessenek fel.

A lejérmegyei gazdák kocsis- és lóversenyt rendeztek.

A *Magyar Gazdák Lótenyésztő és Értékesítő Szövetkezetének* október 13-án és 14-én megtartott székesfehérvári lóversenye az egész Dunántúl eseménye volt, amelyen Nagy Pál főispán, Zavaros Aladár polgármester, Almásy Pál gróf, Mouillard Viktor nyug. altábornagy, Csáky Adorján gróf, Zichy Vladimir gróf, Hadik János gróf, Molnár István ezredes is megjelentek. A versenyek a program szerint folytak le, mindössze a kettősfogatok országúti kocsiversenye maradt el. Az eredmények a következők: Szombaton délelőtt *távlovaglás Budapest—Székesfehérvár között*. 1. Scholz D. százados, Damty. Szombaton délután *könnyű díjugratás*, könnyű akadálytiszték és úrlovások számára. 1. Molnár százados, Alpár. *Félvérsíkverseny*: 1. Csiky F. dr., Brestlitovsk. *Nemlovasított*: 1. Somogyi főhadnagy, Amália. *Handicap gátverseny*: 1. Buttler Ervin báró, Ildikó (lovagolva Orosz E. főhadnagy). *Kisakadályverseny*: 1. Marres százados, Borbély. *Altiszti vadásverseny*: 1. Balázsevics őrmester. Vasárnap *országúti távhajtóverseny*: 1. Lamm Tibor, kettős. *Amerikai országúti kocsiverseny*: 1. Martens Cz., kettős. *Nehéz díjugratás*: 1. Eder E. százados, Abatki. *Síkverseny*: 1. Buttler E. báró, Ildikó. *Hölgyek vadásversenye*: 1. Széchényi grófnő, Cserebogár. *Nagy akadályverseny*: 1. Buttler báró, Ildikó.

Mezőgazdasági szesztermelők gyűlése.

A *Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Egyesülete* a Köztelek nagytermében *Hoyos Miksa* gróf elnökle alatt ülést tartott. A tárgysorozat első pontjával a termelési keret megváltoztatására vonatkozó állásfoglalás megállapítása szerepelt. Hoyos Miksa gróf elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a múlt évben megállapított 240000 hektoliter termelési keretet a folyó termelési évre is fentartandónak tartja a mezőgazdasági szeszérdekeltség, azonban a következő három feltétel teljesítését várja a pénzügyminisztertől: 1. A termelők részére megfelelő termelési előleg literenként, legalább is 1500—2000 koronának biztosítását. 2. A szesztermelésnél a devizaforgalom a szesztermelő érdekeltség javára szabályoztassék. 3. motoralkoholra nézve biztosítottassék a törvényhozás útján való rendezés.

A kaposvári kiviteli lóvásár sikere.

A legutóbb Kaposvárott tartott kiviteli lóvásárról összesen 225 lovat szállítottak külföldre. Ez az eredmény, valamint az egyéb vidéki városokban tartott kiviteli lóvásárok forgalma is messze túlhaladják a budapesti kiviteli lóvásárokét (a legutóbbi budapesti vásárról csak 80 darab került kivitelre) s amellel bizonyítanak, hogy a *kiviteli vásárok rendezésére a vidéki városok alkalmasabbak*.

Somogy megyében lótenyésztési egyesület alakult.

Somogy megye gazdaközönsége *Somssich* Miklós elnöklete alatt látogatott lótenyésztési értekezletet tartott. Az értekezleten beható vita után elhatározták, hogy a megyei lótenyésztés fellendítése érdekében megalakítják a *«Somogyvármegyei Lótenyésztési Egyesület»*-et. Az egyesület feladata a loanyagnak célirányos javítása, fejlesztése és egyöntetűvé tétele, a tenyésztésnek megfelelő loanyagnak a továbbtenyésztés érdekében való megtartása és végül ezen célból lódíjazások, lóversenyek rendezése és a lóértékesítés előmozdítása. Az értekezlet elhatározta, hogy figyelemmel somogy megyei lótenyésztés irányára, főleg hidegvérű lótenyésztő kerületeket állít fel és csak szóróványosan és ott, ahol erre megfelelő loanyag áll rendelkezésre, szervez melegvérű (angol félvér jellegű) lótenyésztő kerületeket.

Rubinek Gyula holttestemét a családi sírboltba helyezték.

Rubinek Gyula, a magyar gazdatársadalom örökemlékeztető elhunyt vezére, eddig a Kerepesi-úti temetőben, a Deák-mauzóleum melletti sírtábla egyik belső sorában nyugodott. Az elhunyt államférfi családja azt kívánta, hogy *Rubinek* Gyula teteme a családi sírboltba kerüljön, amint ez az ő kívánsága is volt. Az elmúlt héten emelték ki a hatalmas érckoporsót eddigi sírjából, majd átvitték ugyanannak a parcellának a főút felé eső sarkára, a *Rubinek*-család sírhelyére. Mielőtt a koporsót leeresztették volna a cementsírba, *Aczél* József dr., a temető plébánosa, imát mondott a nagy halott lelkiüdvéért. A kegyeletes szertartás után az érckoporsó felett bezárult a sír sötét szája. *Rubinek* Gyula második temetésére nemcsak legközelebbi hozzátartozói, a család tagjai mentek el kegyeletes szívvel, hanem mindazok, akik életében hűséges segítőitársai, önzetlen barátai voltak.

Magyar tudós lett a Nemzetközi Mértékbizottság titkára.

A Nemzetközi Mértékbizottság második teljes ülésén *Párisban* *Bodola* Lajos dr.-t, a műegyetem nyugalmazott tanárát és a tudományegyetem díszdoktorát választotta meg titkárnak. Ennek a tudományos bizottságnak az a feladata, hogy a méterrendszerterjessze, tökéletesítse. A nemzetközi egyezménynek jelenleg a világ majdnem összes kultúrállamai — huszonkilenc állam — a tagja.

Chicagóban Lloyd George üdvözölte Apponyi grófot.

Apponyi Albert gróf chicagói fogadtatásánál *Lloyd George* is jelen volt. *Lloyd George* a közönség óriási ovációi között beszédben ünnepelte *Apponyi Albertet*, akít *Európa egyik legnagyobb államférfiának* mondott.

Tári Béla prelátus ezüstmiséje.

Tári Béla pápai prelátus, a *Nemzeti Újság* főszerkesztője az elmúlt hét szerdáján ülte meg pappá szentelésének huszonötödik évfordulóját. A prelátus az ezüstmisét a nyilvánosságtól teljesen elvonulva a Szent Margit-intézet kápolnájában mondta el.

Toldják-foldják Csonkamagyarországot.

A magyar-román határkiigazító bizottság *Békesmegye keleti szélén*, *Gyulavári* mellett *Magyarország javára* igazította ki a határt. E döntés alapján október 20-án, szombaton délben 1 órakor találkoztak a magyar és az oláh megbízottak a gyulavári vasuti hídnál és ez alkalommal a gelváci nagybirtokból 1600 katasztrális holdat, a főhercegi birtokból pedig 230 holdat csatoltak vissza Magyarországhoz. A határkiigazító bizottság *Kötegyán állomás és környékének Magyarország számára való visszaadását is elfogadta*. Az átadás néhány hét múlva fog megtörténni.

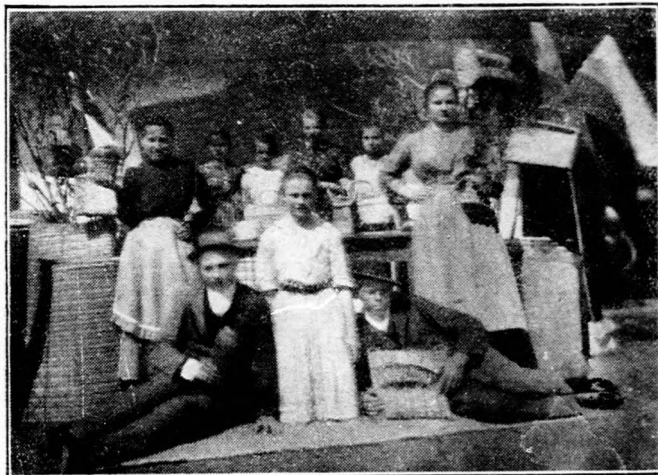
Baranyai hősök emléksobrának leleplezése.

Az elmúlt vasárnapon leplezték le nagy ünnepség közepette a *Nagybicsérd* és *Kisbicsérd* községek ötven hősének emlékére felállított emlékoszlopot. Az ünnepségen a kormányzót *Soós* Károly altábornagy képviselte, a honvédelmi minisztert pedig *Maxon* Lajos tábornok. Az ünnepség táborig misével kezdődött, amelyet *Horváth* Lajos dr. plébános celebrált, majd szentbeszédet mondott és megszentelte az emlékoszlopot. A hősök érdemeit *Patacsi* Dénes nemzetgyűlési képviselő méltatta lelkes szavakkal.

Az elszakított területen kisajátított ingatlanért pert lehet indítani. A trianoni békeszerződés szerint a magyar állampolgárok, akiknek elszakított területen ingatlan birtokuk van, jogukat az idegen hatalom ellen indítandó perrel, semleges bíróság útján is kikényszeríthetik. A vegyes döntőbíróóságok közül a magyar-román és a magyar-csehszlovák vegyes döntőbíróóság már régebben megalakult és eljárásának szabályai szerint a kereseteket 1923. december 31-ig be kell adni. Nagyon fontos tehát, hogy mindazok a magyar állampolgárok, kiknek elszakított területen birtokaik vannak, amelyeket agrárreform címen kisajátítottak, vagy bármilyen címen kényszerkezelés alá vettek, a keresetét már most benyújtsák, nehogy mint elkésettét visszautasítsák. Azok részére, akiknek nincsen módjukban, hogy ügyüket saját költségükön folytassák, a felállított jogvédő iroda (*V., Falk Miksa-utca 9.*) a pert teljesen díjtalannal megindítja és dűlőre viszi.

Megdrágult a temetés.

Drága az élet, a halál sem adja olcsón. Pár nap előtt emelte a főváros tanácsa a sírhelyek árát ötven százalékkal, most pedig a temetkezési vállalatok drágítottak, az eddigieknél kétszeres árakat szabva, bár alig egy hónapja drágult legutóbb a temetés. A legolcsóbb temetés 100.000 korona, a másodrangú 170.000, az úgynevezett A) osztályú temetés pedig 300.000 koronába kerül ezután. De vannak ezeknél parádésabb temetések is 550.000 és 800.000 koronáért.

A gyenesdiási gyékényszövőtelep tanítványainak háziipari kiállítása.

(Beküldte: *Horváth* Antal munkatelepezető.)

Megkezdődött a vértessacsai népfőiskolai tanfolyam.

Felemelő ünnepség keretében nyitották meg *Vértessacsán* az elmúlt vasárnap az ottani *Széchenyi Szövetség* népfőiskolai tanfolyamát. *Tichy* Sándor plébános lelkes megnyitója után *Boldizsár* László népművelési titkár ismertette a népfőiskolai gondolatot és megnyitottak nyilvánította a népfőiskolai tanfolyamot. *Várad* József szövetségtanácsi igazgató az előadások pontos látogatására buzdította a beiratkozottakat. Az ünnepséget *Rode* Imre elnök zárta be.

Tanfolyamot rendeznek az új ipartörvénynovella magyarázására.

Az új ipartörvénynovella egészen új alapokra fekteti az ipari közigazgatást. Nehogy az átmenet alatt az iparosságot és az ipartestületeket tájékoztatlanságuk miatt sérelmek ériék, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara október 29, 30. és 31-én közgazdasági tanfolyamot rendez, amelyen ipartestületi tisztviselőket és vezetőket képeznek ki az új ipartörvénynovellával kapcsolatos teendőkről. A tanfolyamra mintegy száz ipartestület küldötte ki vezetőit.

Kétmilliárd márka egy berlini újság egy hétre.

A *Berliner Tageblatt* című nagy lap bejelentette, hogy a jövő hétre az előfizetési díjat kétmilliárd márkára emeli fel. A felhívás azonban jelzi azt is, hogy csak azoknak az előfizetőknek kétmilliárd márka a lap ára, akik idejében beküldik az összeget, minthogy időközben valószínűleg temetesen meg fog drágulni az újság.

A Községi és Kőrjegyzők Országos Egyesületének évi közgyűlése. A *Községi és Kőrjegyzők Országos Egyesülete* a múlt szombaton tartotta a régi képviselőházban évi közgyűlést. A rendkívül népes közgyűlést *Koncz József* dr. nyitotta meg. Meleg szavakkal emlékezett meg *Morvay János*, mezőkövesdi nyugalmazott főjegyzőről, az egyesület díszelnökéről és *díszoklevelet nyújtott át neki*. Morvay meghatott szavakkal mondott köszönetet a megnyilvánuló szeretetért. *Koncz János* elnöki előterjesztésében támogatást kér a jegyzői kar számára, amely mindig első volt az ország építésében. *A falu népe hittel hisz az ország felátadásában — mondotta — a magyar közigazgatás életrevalóságában, gazdasági erejében s abban, hogy a falu népet megegyeser nemzetrontásra megkapni nem lehet.* A jegyzői kar nem is riad vissza semmitől, mert kötelességük mindvégig küzdeni a nemzetrontó törekvések ellen. *Vámos Ferenc* határozati javaslatot terjesztett elő, amely indítványozza: mondja ki a közgyűlés, hogy *a létszámapasztást olyan községben, ahol sok munka torlódott össze, az állam érdekében végrehajtani nem szabad.* *Doboss Gábor* a falu hivatásáról és a falu kulturális emeléséről beszélt. *Biller János* javasolta, hogy a közgyűlés *nagyatádi Szabó István* minisztert a mezőgazdasági kamarák felállítása alkalmával *üdvözölje*. Szóváttették, hogy *még egy kávéházi pikoló húsz koronát borralól el sem fogad, addig egy községi bizonyítvány ára ma is húsz korona.* A kedvezményes vasuti jegyek ügyében *egyenlő elbánást kérnek a jegyzők az állami tisztviselőkkel.* A kedvezmények megvonásának megszüntetését a közérdek szempontjából kérik. Több más belső ügy megvitatása után a közgyűlés a Himnusz éneklésével végződött.

A katolikus alsópapság javadalmazását a Kiszgazdapárt kezdeményezésére rendezték. A Kiszgazdapárt bizottsága, amelyet az alsópapság javadalmazásának rendezésére küldtek ki, az elmúlt héten ülést tartott. *Almásny László* alelnök örömmel állapította meg, hogy a párt *ezirányú kezdeményezését már eddig is eredmény kísérte.* A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Kongrua-tanács által a *katolikus alsópapság javadalmazását már rendezte a katolikus vallásalapból,* amennyiben a városi lelkészek évi javadalmát *80 mázsára,* a falusi lelkészek és teológiai tanárok javadalmát *40 mázsára,* a segédlelkészek javadalmát pedig *25 mázsára* egészítette ki, a hittanárók és hitoktatók az állami tisztviselők fizetési osztálya IX. és VIII. osztályának megfelelő javadalmazást kapnak. A protestáns lelkészek javadalmazásának rendezésére a párt bizottsága megbízta *Barabás Samu* képviselőt, hogy hasonló értelmű tervezetet dolgozzon ki az idevonatkozó törvények alapján.

Félmillió és millió bankók kerülnek forgalomba. Utóbbi időben mindinkább érezhetővé vált az «aprópénz» hiánya. Aprópénz alatt értendő, sajnos, már az ezresbankó is. A kormány az újfajta, kisebbmértetű bankjegyek kibocsátásával nyhított a bajon, a bankok azonban még mindig pénzhiánnyal bajlódnak, számukra viszont a nagybankókból van kevés. A félmillió és millió bankjegyek kibocsátása ugyan régebbi idő óta tervbe van véve s mint hírlik, most már *hamarosan forgalomba fognak kerülni.*

Verseny közben meghalt. A minap lezajlott ügetőverseny alkalmával az ötödik futamban az egyik hajtó, *Cassolini Carló* hatvan éves tréner, hirtelen lefordult kocsjáról és meghalt. *Cassolini Carló* a fia helyett hajtott ebben a versenyben, mert a fiatal *Cassolininek* Bécsbe kellett utazni. Az öreg embert, aki már régen nem hajtott, úgy látszik a verseny izgalma ölte meg.

A Felvidék nem enged magyarságából. *Alsógyőröd, Felsőgyőröd és Kisgyékényes* bars megyei községek iskolaszékeit a pozsonyi cseh iskolaügyi tanács felhívta, hogy iskoláikba haladéktalanul a cseh kormány által is elfogadható *tól tanítókat válasszanak.* A felsőgyőrödi és kisgyékényesi iskolák ugyanis már második éve hivatalos pecsét alatt állanak, mert a községek lakossága évek óta *makacs és törhetetlen elszántsággal ragaszkodik a magyar nyelvű tanításhoz.* Kisgyékényesen a község az iskola udvarán állított fel padokat és asztalokat és régi török mintára, *szabadban folyik a tanítás.* Egyelőre azonban nem lehet tudni, hol fog folyni a tanítás, ha beáll a téli időszak. A lakosság el van szánva rá, hogy *gyermeküket anyanyelvétől megrabolni semmi körülmények között nem engedni.*

A novemberben esedékes lakbér az eddiginek húszszorososa lesz. A múlt heti minisztertanácson megtárgyalták a lakbéremelésről szóló rendeletet. A rendelet szerint *a közüzemi díjakat továbbra is a háztulajdonos fizeti.* A november elsejétől esedékes lakbér az eddiginek *húszszorososa lesz,* ami az 1917. évi bér 360-szorosának felel meg. A novemberben esedékes lakbért *nem egyszerre, hanem november, december és január elsején részletekben lehet fizetni.* A boltberek november elsejétől az 1917-es alapbér *kilencszázszorososa lesz,* vagyis a most tervezettnek húszszorososa. A bérek egyébként minden negyedben a megelőző évnegyedik év esedékes bér *húsz százalékával emelkednek* és azoknál a bérek a korona ingadozásával állanak arányban. A hatszobás és ennél nagyobb lakások 1924. évi május elseji felmondással, de csak november elseji érvényességgel kerülnek szabadforgalomba.

Unokarabló nagyanya. Érdekes bűnpert tárgyalat az elmúlt héten a debreceni törvényszék. A vádlott egy 62 éves nagyanya, *Czeglédi Jánosné,* aki gyermekrablás büntetével vádolt az ügyesség. Pár évvel ezelőtt Czeglédinéhez beállított a menyé és úgyszólván odadobta neki három éves fiacskáját. Az öregasszony nevelte aztán a gyermeket. A kislíu anyja időközben jó helyet kapott s erőszakkal elvitette gyermekét nagyanyjától. Az öregasszony azonban nem tudott belenyugodni unokája elvesztésébe. Felbujtogatott egy tisztafüredi asszonyt, hogy rabolja vissza a gyermeket. Ez meg is történt, mire az anya feljelentette Czeglédinét. A bíróság *hathavi börtönrre* ítélte a nagyanyát, a kislíut pedig anyjának adta vissza.

Kik kaphatnak rokkantellátást? A kormány rendeletet adott ki, amellyel újra megállapítja a nemhivatásos állományból származó hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak felemelt ellátási igényét *kizáró jövedelmi határt.* A pénzbeli ellátást és rendkívüli segélyt csak az igényelheti az új rendelet értelmében, akinek jövedelme a havi 50.000, illetve az évi 600.000 koronát nem haladja meg; a feleség, illetve gyermek után ez a jövedelmi határösszeg egyenként havi 25.000, illetve évi 300.000 koronával emelkedik.

Aki kutyaharapásból élt A *vitkovici* rendőrség letartóztatta *Brux Ferenc* foglalkozás nélküli egyént, aki abból élt, hogy a *Prága* környékén levő községekben és kisebb városokban sorra látogatta azokat a jómódú embereket, akik *kutyát tartanak.* Ezeknek elpanaszolta, hogy kutyájuk megharapta őt és *meg is mutatta testén a sebeket, amelyet a valóságban ő maga ejtett magán.* Ily módon sikerült neki mindenütt néhány száz koronát kapnia, sőt sokan saját költségükre kórházba is küldték őt, ahol hetekig gondtalanul élt. Most családja miatt eljárás indítottak ellene.

Hódmezővásárhely ötven éve város. A törvényhatósági bizottság október 24-én ünnepelte meg *Hódmezővásárhelynek* törvényhatósági várossá alakulása *ötvenéves évfordulóját.* A díszközgyűlés meghívójának napirendjén egyetlen pont szerepelt: *Hódmezővásárhely törvényhatósági várossá alakulása ötvenéves évfordulójának megünneplése és az évforduló emlékére tanulmányi ösztöndíj létesítése.* A díszközgyűlést az összes felekezetek templomában istentisztelet előzte meg.

Aachenben kikiáltották az önálló rajnai köztársaságot. A német birodalmi kormány helyzetét erősen súlyosbítja a két szélsőséggel való küzdelem. Szászország felől a kommunizmus fenyegeti a birodalmat, Bajorország felől pedig a szélső nemzetiek iparkodnak hatalomra jutni. *Gessler* hadügyminiszter rendeletére úgy a munkásszázadokat, mint a nemzeti szervezeteket le kellett volna szerelni, ez azonban seholyem sikerült. München és Drezda ellene szegült a berlini kormánynak. Ilyen helyzetben következett el szombat éjszaka, amikor a megszállott területről érkezett az előbbieknél is komolyabb eseményekről híradás Berlinbe. Aachenben ugyanis a független köztársaság hívei, a «szeparatisták» kikiáltották a rajnai köztársaságot s felfegyverkezve vonultak Köln felé. A városokban magukhoz ragadták a középületeket, amiben segítségükre volt a megszálló katonaság is. Emiatt *Stresemann* tiltakozását is jelentette be az antátnál. A szeparatista-mozgalmat Berlinben helyi jelentőségűnek tartják.

Zsidók Csehországban nem kaphatnak földet. A cseh földhivatal *Prágában* ülést tartott, amelyen *Vranny* cseh agrárpárti képviselő azt követelte, hogy a zsidó bérlőket elvből zárják ki a földosztásból. Az erre vonatkozó tanácskozást legközelebb folytatják.

Felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése 1923 október 31-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Egy rokkant tiszt tragédiája. Rettik Elemér tényleges főhadnagy volt a világháború alatt. Tízennégyezer sebesült meg súlyosan, azonkívül a jobb lábát is elvesztette. A kórházban morfiumpinjekciókkal csillapították a sebesült fájdalmait és úgy ahogy talpraállították. Rettik azonban morfinista lett és testét-lelkét felőrölte az átkos szenvedély. Egy ízben meglátogatta egyik barátja, aki nála aludt. Barátja zsebéből este kiesett a tárca, mire kiszédett belőle százezerkoronát s elrohant a legközelebbi gyógyszerárba morfiumpért. A morfinista bíróság elé került. Védője kérte annak figyelembevételét, hogy a morfiumpszendélynek hódoló ember előtt nincsen megállás és nem ismer törvényt. A bíróság figyelembe vette az enyhítő körülményeket s a főhadnagyt lopás miatt *hatheti fogházbüntetésre ítélte*, de a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette és nyomban szabadrábra helyezte Rettikre. Ítélethirdetés után a bíró atyai hangon kérte a főhadnagyt, hogy szedje össze minden akarát és erős fogadalmat tételt vele, hogy *legyőzi szenvedélyét*.

Temetési menet a levegőben. Londonból táviratozzák: Az elmúlt héten volt Londonban az első légi temetés. Alexandre Maneyrol francia repülő holttestét, aki a lympei repülőtéren lezuhant és szörnyethalt, repülőgépen vitték Franciaországba. Az egyik repülőgép, amelyre a koporsót helyezték el, szolgált Szentmihály lova gyanánt. A halottas-repülőgép nyomában *húsz más repülőgép haladt feketével bevont szárnyakkal és fekete zászlókkal*. Mielőtt a repülő halottaskíséret Croydonból elindult, a holttestet az ottani aerodromban a római katolikus egyház szertartása szerint ünnepélyesen beszentelték. A temetés csütörtökön volt Maneyrol szülővárosában.

Harangművek tekintetes igazgatósága Budapest. A keszőhidegkúti anya- és a beleskai leányegyház részére küldött és felszerelt 2—2 haranggal nagyon meg vagyunk elégedve. Hangjuk gyönyörködte, kellemes zenéjű, áhitatra gerjesztő, dicsérik a mesterkezeket. Hálás köszönetet mondva, további munkájukra Isten áldását kérve, vagyunk kiváló tiszteletünk kifejezésével, Keszőhidegkút, 1923 október 15-én, *Perl János s. k.*, evang. lelkész.

Szakállas csecsemő. A pozsonyi szülészeti klinikán egy iparos felesége különben egészséges fiúgyermeknek adott életet, akinek hosszú szakállá van. Orvosi körökben nagy érdeklődést kelt a különös eset

Köztisztviselők nem lehetnek részvénytársaságok igazgatósági tagjai. A kormányrendelet adott ki, amelynek értelmében az állami közhivatalok és az államvasutak tisztviselői nem vehetnek részt részvénytársaságok, szövetkezetek és általában nyereszkesedésre irányuló vállalatok alapításában, vagy igazgatásában. Természetesen ez nem vonatkozik azokra, akiket hivatalból rendelnek ki ilyen helyekre. Az OKH és a Hangya vidéki szövetkezeteinél az illetékes miniszter megengedheti, hogy állami tisztviselők is állást vállalhassanak akkor, ha nélkülük a szövetkezet megalakítása nem volna keresztülvihető. Azok, akik jelenleg igazgatósági vagy felügyelő-bizottsági állást töltenek be, három nap alatt kötelesek lemondani állásukról.

Ördögnátha — a legújabb betegség. Nagy fejtörést okoz az amerikai orvosoknak egy újfajta betegség, amelynek ezt az ijesztő nevet adták: *ördögnátha*. Hirtelen, mint a villám csap le az emberekre, ezek közül is csak a fiatalokra. Étvágytalansággal és hidegrázással kezdődik, utána fejfájás, szédülés és fuldoklás lép fel, de az egész betegség legfőbb négy napig tart és — ami a legvisszafordíthatóbb — *sohasem halálos*. A járvány főfészke Washington. Az orvosok gyógyszer alkalmazása nélkül kezelik a beteget s arra szorítkoznak, hogy szigorú diétát írjanak elő és eltöltik a nehezen emészthető eledelt és az alkoholt.

Különös ítélet. Az amerikai bírák ítéleteiben sokszor eltérnek a törvényes paragrafusokba foglalt rendelkezéseitől. Így tett legutóbb Ohio állam egyik bírja, aki egy hatvan éves ember felett ítélezett. A vádlott hat gyermek atyja, bűne az volt, hogy *öngyilkossági kísérletet követett el*, amelyet mások megghiúsítottak. A bíró az öngyilkosjelöltet *huszonnégy órai fogságra ítélte* és az ítélet utasítja a vádlottat, hogy ez idő alatt *halottnak képzelje magát és töltsse el az éjszakát hullák között*, így talán mégis jobban fog tetszeni neki az élet, mint a halál.

Letartóztatás közben leszúrt egy asszonyt. Oláh János 27 éves kocsis ellen lopás miatt feljelentés érkezett a rendőrségre. A nyomozás megindult és detektív ment ki Oláh lakására, a Besnyő-utca 11. számú házába. A detektív rendőrről mentébe Oláhhoz, aki kérte a rendőrt, hogy kísérje ki az udvarra, mert ott dolgoz. A rendőr kiment Oláh Jánossal az udvarra, ott azonban Oláh hirtelen elugrott a rendőr mellől, beszaladt a földszint 8. számú lakásba, ahol özvegy Wágner Józsefné lakik. Az asszony még ágyban feküdt. Oláh hozzáugrott és azt kiabálva: *feljelentéssel, kellett ez neked!?* és zsebkésével ötször mellbeszúrta. A rendőr Oláh után szaladt, ekkor Oláh a véres késsel a rendőrré támadt, úgy hogy a rendőr csak karját rántva tudott védekezni. Özvegy Wágner Józsefnét a mentők kórházba szállították, de útközben sérüléseibe belehalt. Oláh Jánost a detektív előállította a főkapitányságra, ahol Oláh elmondotta, azért ölte meg az asszonyt, mert tudott lopásairól és mert azt hitte, hogy Wágner Józsefné jelentette fel. A rendőrség Oláh Jánost letartóztatta.

VAN-E ÖNNEK MÁR? MORZSKÁJA?

Ha még nincsen, úgy azonnal vegye meg a Vladár-féle «Morzsa» kézi kukoricamorzsoló-készülékét, mely a kézjele csatolva, könnyen és fáradság nélkül morzsoló átlag percenként 10 csövet. Kifűző szakképzésű. Beszerelhető kisebb és nagyobb alakban, jobb- vagy bal-kézre, minden vaskereskedésben és Hangya fogvasztási szövetkezetekben, kétféle minőségben, ü. m. 4500 és 9000 koronás árban. Ha megvette, mutassa meg ismerőseinek, mert e készülékkel sok pénzt, időt és fáradságot takarít meg. Viszonteladónak Kinizsi-utca 12.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyai-u. 19.

Ha a tőzsdén értékpapírt akar venni vagy eladni,

forduljon bizalommal

Dr. Balázs és Társa banküzletéhez
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 11.
Telefon 45-37.

Pénzt heti kamatozásra elfogadunk és kiadunk

BRILLIÁNSOKAT,

gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vesz
Székely Emil Király- Tel.: József 105-35.
u. 51. (Terecz-templom m.)

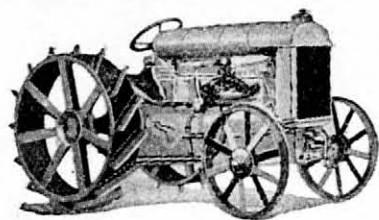
Intelligens, keresztény uriaszony, helyzete kényesítő körülményei miatt

örökbe adná

tizenkét éves, jó megjelenésű, egészséges kis fiát vagyonos, gyermekszerető házaspárhoz. Szives megkeresést kér «Hadiárva» jellegre e lap kiadójába.

Dr. Héray Andor

«Orsz. Földbirtokrendező Bíróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája
Budapest, IX., Rákoss-utca 11., földszint 1.
Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

FORD

Petroleummal.

HALTENBERGER VILMOS
autorizált képviselője
FORDSON TRACTOR

VSZÁNT — HAJT — VONTAT.

A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve.
Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoktól.

Tel. 66—15. Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám. Tel. 66—15.

FORD

Petroleummal.

TRÉFÁK

A goromba vendéglős.

Vendég: Volt egy pohár söröm és hat kiflim.

Vendéglős: Helyes, helyes. De azt ajánlanám, hogy máskor menjen az úr sörözni — a pékhez!

A részlet.

A fiatal menyecskének sok dolgot ad a sfró-rívó apróságának ringatása. Végre is odaszól a férjeurának:

— Ugyan ringasd már te is egy kicsit. Felesbe ügyis a tied!

— Én a magam részét hagyom ordítani — válaszol mérgelesen a férj.

A beszámoló.

Egyik liberális képviselő hordón állva tartja beszámolóját kevésszámú hallgatóságára előtt.

— A jócskányi szeszt ugyancsak fölszította magába a hordóból — mondja egyik jóeszű hallgató. — Legalább is azt kell hianem a beszédéből.

— Én meg — replikáz a szomszédja — ugyancsak a beszédéből ítélve hiszem, hogy az ürességet is felszította a hordóból.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: ifj. Nyaka Lajos Vásárosszentgálról.)

2. Tréfás talány.

Ki az, aki nem született és mégis meghalt?

(Beküldte: Takács Juliska Felsőgálláról.)

3. Számlani rejtvény.

Egy kereskedő felhajtott a vásárra száz marhát, vegyesen bikát, tehenet és borjút. Valamennyit eladta száz forintért. A bika darabját adta tíz forintért, a tehenek darabját öt forintért, a borjúkét egy koronáért. Hány bika, hány tehenet és hány borja volt a száz darabban?

(Beküldte: Váczi Béla Nyúlalútról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 46-ik számunkban közöljük.

A 40-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betűrejtvény: **DÉVÉNY.**

2. Betűrejtvény: **Kiskőrös, Nagykőrös.**

Megejtették: Vámos Zoltán, Fank György, Hegedűs Imre, Dósa Imre, Major Vince, Varga Verenc, Kecskés Sándor, ifj. Vetró József, Herbert László, Herczeg István, Magony József, Abraham Erzsébet, Horváth Antal, Vég András, Telek András, Batta Pál, Fejes László, Takáts Julia, Tüzes István, Wolford Zoltán, Soós Lajos, id. Pánczél Sándor, ifj. Urbányi Ferenc, Mészáros Sándor, Keresztes Ferenc, Miskey Gézáné, Gaál István, ifj. Börcsök Sándor, Boros Mihály, ifj. L. Molnár István, Balogh Ferenc, Kovács Gizella, Nemzeti Kör Mezőberény, Balázs János, Gergely Lajos, Kónyi Pál, ifj. Éva Béla, Szokol István, Dori József.

Jutalomkönyvet nyertek: **Fejes László (Török-szentmihály), Balázs János (Bézés), Kovács Gizella (Kaba), Horváth Antal (Gyenesdiás), Abraham Erzsébet (Tengőd).**

A 41-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 21-én.)

Gabonavásár. 76 kgr.-os tiszavidéki búza 93—94.000, pestmegyei és dunántúli 92—93.000, 79 kgr.-os tiszavidéki 94.500—95.000, pestmegyei és dunántúli 94—94.500, rozs 61—62.000, takarmányrépa 62—65.000, sörárpa 72.500—77.500, zab 66.000—68.000, ötengeri 66—68.000, repce 165—170.000, korpa 37—37.500 K métermázsánként. — A lisztotácson a malomkoncentráció nem állapított meg új árakat, tehát az 1920 koronás 0-ás liszt alapján megállapított árak az irányadók.

Vetőmagvak. Lőberemag nagyranakás, nem tisztítható 450.000—500.000, tisztítható 500.000—550.000, nagyranakamentes 550.000—650.000, lucernamag nagyranakás, nem tisztítható 450.000—500.000, tisztítható 500.000—550.000, nagyranakamentes 550.000—600.000, biborheremag 140—150.000, őszi borsó 70.000—75.000, szőszösbükköny 240.000—260.000, mák 320.000—330.000 K métermázsánként.

Takarmány. Rétszéna elsőrendű 6 36.000—41.000, másodrendű 6 26.000—35.000, harmadrendű csomagolásra 15.000—25.000, nádtakarmány, zöld, száraz 11.500—17.000, muharszéna 40.000—50.000, lucernazéna 42.000—55.000, takarmányrépa 12.000—15.000, alomszalma 14.000—20.000, zsúpszalma 20.000—26.000 K métermázsánként. — **Műtakarmány-piac.** Korpa 500, malomkorpa 470, 8-as 570—620, konkoly 500, répaszelet 500, sörítőrkölly 400, malatácsira 500, olajpogácsa 600, extrahált liszt 300, lótp 250 K kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Legjobb minőségű ökör 4600—5100—5200, kivételesen 5500, közép 3400—4300, gyengébb 2400—3200, jobbmínőségű bika 4300—5000, kivételesen 5100—5400, gyengébb 3000—4000, jobbmínőségű tehén 3800—4800, kivételesen 4900—5100, gyengébb 2400—3600, kicsontozni való marha 2000—2400, növekedésmarha 2700—4200 K kilogrammonként, élőszűlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 7500—8100, közepes 8300—9200, nehéz 8500—9450 K kilogrammonként élőszűlyban.

Lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 2.100.000—5.400.000, igás kocsiló, könnyű 1.000.000—3.150.000, alárendelt minőségű lovak 220.000—950.000 koronáig.

Juhvásár. Hízlatl úrú 2900—3500 K-ig kilogrammonként élőszűlyban.

Tenyészállatok és jármosökrök. Elsőrendű erdélyi prima, tarka jármosökr 5800—6500, másodikrendű tarka jármosökr 4500—5500, friss fejős és vemhes tehének 6000—7000, 1/2 éves üszök és tinók 4500—5500 K kilogrammonként élőszűlyban.

Gyapjú. Timárgyapjú, tiszta, elsőrendű 20.000—23.500, másodikrendű 18.500—19.600, uradalmi merinó 9500—10.300, kereskedelmi szennyes 8300—9500, báránygyapjú, szennyes 7600—8500, uradalmi 8200—9000 K kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr 8600—8700, borjúbőr 11.000—12.000, juhbőr 3500—3600 K kilogrammonként a vágóhídon átvéve.

Hús-, zsír- és halpiac. Marhahús elsőrendű 9400—11.000, másodikrendű 6400—9200, sertéshús elsőrendű 11.400—13.000, másodikrendű 10.000—11.000, borjúbőr 10.000—16.000, birkahús 6000—7000, zsír és hárj 13.200—13.800, füstölt- és paprikászalonna 14.000, zsírszalonna 11.600 K kilogrammonként. — **Nagyan:** ponty elsőrendű 80.0—9000, másodikrendű 6000—7000, harmadrendű 4000—5000, comró 3000—4000, süllő elsőrendű 15.000—16.000, másodikrendű 14.000—14.500, harmadrendű 6000—8500, jegelt csuka 3000—4500, keszeg 1000—1200 K kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 1172, tejszín habnak 1000—1100, tejfel 2800—3300 K literenként. Vaj elsőrendű 16.000—20.000, másodikrendű 11.000—14.000, tehenúró 1800—2400, juhtúró 8000—8600, kevert 4000—4800, juhsajt 8000, emmentáli 16.000—23.000, gróji 14.000, óvári, trappista 10.500—12.000 K kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 800—1000, petrezselyem 800—1000, zeller 800, kalarabé 300—400, fehér burgonya 240, woltman 300, rózsa 380, tarka bab 1900, fehérbab 2000, lencse 2500, fejeskáposzta 320—400, paradicsom 500—900, vörösnagyma 320, zöldpaprika 400—1100, alma 800—2500, körte 1000—3000, szilva 1600—2000, szőlő 700—2000 K kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke párja 9000—24.000, tyúk párja 18.000—30.000, hizott ruca 9000—10.000, hizott liba 9000—10.000, libamáj 15.000—30.000, libaszőr 17.000 K kilogrammonként. Tojás darabja 450—540 K.

Bor. A szüret a homoki vidékeken befejezéshez közeledik. Minőség tekintetében javult a termés, amennyiben a mustok cukortartalma még fokozódott. A kereskedelem részéről a mustbevásárlás iránt az érdeklődés — valószínűleg pénzhiány miatt — meglehetősen alábbnyugott. Az árak nem változtak.

Idégen pénznemek legmagasabb árai. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1923. évi október hó 23-án: 1 Napoleon 69.000 K, angol font 92.900 K, dollár 20.500 K, francia frank 1241 K, német márka 0-00003 K, olasz lira 940 K, osztrák korona 0-29 K, román lei 111 K, cseh korona 622 K, svájci frank 3680 K, szerb dinár 252 K, lengyel márka 0-018 K. Zürichben 0-0305 svájci frankot fizettek 100 magyar koronáért.

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**

Felelős szerkesztő: **Héjy Imre dr.**

ÉKSZEREKET INGYEN becsül meg!

Eladó arany-, briliáns-, **ÉKSZERFÉMHAZ** ezüstért óriási árat fizet! Alsóerdősor 3. (Rákóczi-út sarok.)

A HÁROM MÓKUS

AMERIKAI TÖRTÉNET.

(3. folytatás.)

— Dolly, Dolly, addig hétszer hét év is eltelhet. Várhatunk mi untig apád beleegyezésére. Hacsak valami aranyérre nem bukkanok a farmomon, vagy máségyéb különös szerencse nem ér!

Ketten léptek most az üzletbe, két favágó, majd pedig a város borbélyja és egy tüskés szakállú, deresedő, hajdani aranyásó, akinek hatalmas forradás éktelenkedett az arcán, amelyről azt szokta híresztelni, hogy a Dél elleni harcokban kapta. Beavatottabbak szerint azonban egy négerekkel való késelés emléke az a sebhely.

— Négy brandyt... azaz limonádét! — szólt jelentősen a borbély s átvonult társaival az ivóba.

Dolly tett-vett a szódavizes üvegek mögött és csöpöpet sem citromszinű italt vitt át a vendégek asztalára. Majd visszatért az üzletbe.

— Most pedig, miszter Weaver, térjünk át az üzleti dolgokra. Mit kíván?

— Egész csomó holmit, misszisz Dolly — felelte jó hangosan a fiatalember. — Hanem — tette hozzá halkán — megfelelő ráadást is kérek aztán!

— Az attól függ, hogy mennyit vásárol. Mennél többet, annál többet.

— Az egész üzletet összevásárolnám.

Kávét, rizst, sót, egy köteg dohányt, szöveget, fejszét és egy pár cipőtalpat kért.

Weaver Bill egy közeli kis farm tulajdonosa volt, ahol kertészkedett. Terményeit, a virágokat, gyümölcsöt, zöldségféléit a közeli San Franciscóba szállította. Dolgos ember volt, de a kezdetén tartott s a vagyona is még az első dollároknál szerénykedett. Még nem volt kellő tőkéje, hogy gépeket vásárolhatott volna és hogy alaposabban kihasználja farmját. Lassan ment a sora, de biztosan. Dollyval nagyon jól megértették egymást, mint az már a könnyen lobbót vető fiatalok között szokás. Csak az öreg Driver akadékoskodott, mint az már az öregeknél szokás. Mit sem akart tudni Dolly vonzalmáról.

Amikor a leány becsomagolta a kívánt holmit, köhögött és kilépett a pult mögül.

— Így. Most pedig a ráadás következik — mondta félhangosan és sebiben néhány csókot cuppantott Bill szájára.

A fiatalember elkapta a leány derekát és magához vonta őt.

— Dolly — suttogta — igazad van. Nem kell föl-hagynunk a reménnyel...

— Halló! Miféle farsang ez itt! Alig fordít az ember hátat, máris nyalják-falják egymást.

Driver Bob állt az üzletajtóban és földrelökte a ketrecet. — Semmi sem lesz a házasságtokból! — folytatta haragosan. — Ezt én már ezerszer megmondtam magának, miszter Weaver. És te, Dolly, neked leütöm a derekadát!

A fiatalok szétrebbentek.

— Én csak eladok — vetette ellen vidáman Dolly. — A te akaratod szerint cselekszem, apám. Nem azt hajtogatod-e váltig, hogy előzékeny és barátságos legyek a vevőkhöz?!... Hanem mit hoztál? Csak nem az örökséget?

— Egy része annak — mormogta Driver kedvetlenül és fölemelte a ketrecet. — A mokus benne úgy lehet huszonötezer dollárt hoz a házhoz.

Atment a ketrecel az ivóba. A fiatalok követték.

— Hollá! Miszter Driver! — kiáltott rá a hajdani aranyásó. — Állatseregletet akar tán alapítani?

— Miért nem mindjárt majomházat, amelyik-

ben maga lenne a csimpánzi?! — morgott Driver a ketrecet az asztalra helyezve... Majd elbeszélte a mokus történetét és Halliwell föltételét a huszonötezer dollárhoz.

— Mi a mennykő! Huszonötezer dollárja volt annak a vén lókörtőnek? — álmélkodott a borbély.

— Lett légyen bár ötvenezer dollárja, engem teljesen hidegen hagy — felelte nyersen Driver. — Nem kell a pénze! — Nekem bizony kellene — szólt közbe nevetve Dolly.

— A mokus a mogyorót kedveli — jegyezte meg az egyik favágó. — Mogyoróéréskor majd szabadon garázdálkodhat a város alatti berekben.

— Hogyisne! — felelte Bob dühösen — majd én nap-nap után kísétáljak vele?! Nincs jobb dolgom!

— Le kell ölni, meg kell sütni! — ajánlotta a hajdani aranyásó. — Amikor a Dél ellen harcoltunk, tucatszámra nyársaltuk föl a mokusokat.

— Megfogtalak, megfogtalak! — kiáltotta diadalmasan a borbély. — Mióta vannak mokusok a déli államokban?!

— Különös állat — terelte másra a szót zavartalanul a hajdani aranyásó. — Fehér csillag van a homlokán!

— Nem valami egészséges — jegyezte meg a borbély. — Nézd csak, hogy gunnyaszt a sarokban. Nem adok egy hónapot és gödröt áshat a huszonötezer dollárnak.

— Bánom is én! — kiáltott föl a vendéglős, akinek a méregtől kidagadtak homlokán az erek. — Nem törődöm az egészséggel! Hogy majd egyéb dolgom se legyen, mint a ketrec körül forgolódni. Nippike, Tippike, Rippike, vagy hogy is hívják, jól érzed magad, akarsz még mogyorót?... Ezt tervezte az az átkozott Jonathan, csúfot akar üzni belőlem! Hanem tévedtél! Én nem állok kötélnek! Ráadásul a végén mégis Pullet kisasszony vagy miszter Wood zsebelje el a huszonötezer dollárt! Igazatok van, leszúrjuk ezt a mokuszt!

— Mégis, meg kellene próbálkozni vele — szólt közbe Weaver Bill.

— Megpróbálkozni? — folytatta a vendéglős. — Próbálja meg maga, miszter Weaver, ha tetszik.

— Megkísérelném biz én, ha a végrendelet megengedné.

— Megengedi.

— Igazán? Nem téved?

— Nem én. A végrendeletben szó szerint az áll, hogy az kapja a huszonötezer dollárról szóló csekket, aki akár egyedül, akár idegen segítségével a legnagyobb megfontoltságot, belátást és a legnagyobb szeretetet tanúsítja gondozottjával szemben, amelyet a célnak legmegfelelőbb és legalkalmasabb módon kell ápolnia.

— Mi a csuda? — kiáltott föl a két favágó, a borbély és a hajdani aranyásó. Harsány nevetés töltötte be az ivót.

— Miszter Weaver — fordult a fiatalemberhez Dolly és ráhunyorított. — Ön még kötözőháncsot is akar vásárolni. Jöjjön át az üzletbe, majd becsomagolom. Utóbb még megelégedezik róla.

Bill csodálkozva nézett a leányra.

— Igaz bizony — mondotta észbe kapva — majdnem elfelejtettem.

És követte a leányt.

Dolly izgatottan sugdosott szerelmese fülébe.

Amikor az ivóban lévőök magukhoz tértek a nevetésből, a borbély gúnyolódva így szólt:

— Rávall a hóbortos Halliwellra, hogy maga akar dönteni. Bizonyosan szellem alakjában jelenik majd meg. Szeretnék ott lenni, mikor láthatatlanul megszólal.

— Vagy talán fehér galamb képében száll alá az égből! — hahotázott az aranyásó.

PÁLINKAFŐZŐ

és egy
darabból
Kalapált

vörösréz mosó- és
lekvárfőző-üstök

legjutányosabban kaphatók

NAGY IGNÁC cégnél

Budapest, Károly-körút 9. szám.
Alapított 1884. Telefon: József 115-14.

Ekék, ekealkatrészek,

borenák, kapálóékek, fűkaszalók,

marokrakó és kévekötő aratógépek,
lógareblyék, hál-járgányosok,
motoros- és gőzszéplőkészletek,
szecskavágók, répvágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerzemény

„HANGYA” mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösréz-
RÉZGÁLIC - RAFFIA - RÉZKÉMPOR

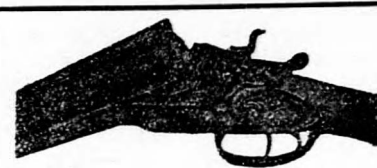

szék, Balaton-, Turul-
s Vermorel-rendszere
szőlőpermetezők
szabványosak, hűtő és egy-
keses kémporvágógépek a legúj-
osabb gyártáson bevezetés
SZONTÁGH PÁL rész-
gyártó (Cégtelepülési Járányi Szomsz.)
Budapest, IX., Üllői-út 10. sz.

DRÓTKERITÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ÉS HAMVAI
sodronygyártó és szilinderkészítő üzemek
Budapest, VIII., Köztársaság-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Kétféle pályaudvar közelében.

Hangszerek
és
gramfonok
engedélyesen árban
HANGSZER-OTTTHON
Fekete Mihály-nál
Budapest, József-körút 9. szám.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítá-
sát és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú
golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-
fegyvereket. — Legjobb minőségű mindenemű
golyós, sörétes töltények, löszerek.

Ruházati szükségletét

legelőnyösebben a

„HANGYA”

vidéki szövetezetekben szerezheti be.

KAPHATÓ: Férfi- és női-ruhának való szövete-
tek, fehérneműre, ágyneműre való chiffon,
vászon, zephir, kanavász. Szabókellékek, kész
fehérneműk és felsőruhák, ügyszintű minden-
nemű rövid-, kézmű-, kontfektó- és díszmunkák.

VISZKETECSÉG

rühesség sömör ellen használja rég bevált és
kiváló „ANTISCABINT”, magyar neve:
BORÓKANECS.
Kapható minden gyógyszerárban. — Gyártja:
Kozmochemia R.-T. Bpest, VII., Dembinszky-u. 4.

Szakorvosai -rendelő vér- és nemibetegek
részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., 1. em. 1. (Rókusfal szemből.)

HARANGOKAT

tiszta harangérc-
ből pontos han-
gólással leggyor-
sabbban önt és
szállít az Ország-
os Harangszak-
értői Bizottság fel-
ügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.-T.
„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

PÁLINKAFŐZŐÜSTÖKET,

központi mosó-
üstök, mosóüstök,
valamint tejszínes
csaközöket készí-
t raktáron tart

Szeményei Lajos
Főműves, öntő és gép-
műhelye Budapest, IX.,
Remete-utca 34. szám.

Törött kerékpárok

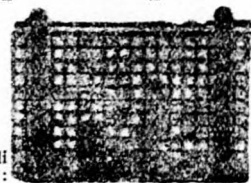

kijavítását, zománc-
lását és nikkelezését
szakértelemmel és ol-
csón csináljuk

LÁNG J. és FIA
kerékpár nagykeres-
kedők Budapest,
József-körút 41. sz.

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legtökéletesebbek

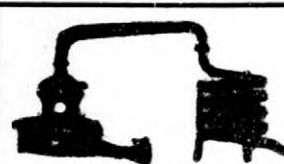

Egyedüli
gyártója:

Haidekker Sándor

sodronygyártó-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rosszadsodás ellen kétszer kátrányozott tűskés-
sodrony kilója 400 korona.

Legjobban az jár, aki a
„VASÁRNAP”-ban hirdet.

Vörösréz
pálinka-
főző-
üstök és

vörösréz mosóüstök raktáron mindenféle kivitelben
Máthé András rézműrágyár, Újpest, Károly-
utca 11. Nyugatitól B villamossal. Telefon: 140-06.

SARKADI RUDOLF

kézműáru r.-t.

Budapest, Fővám-tér 3. sz.

(Központi vásárcsarnokkal szemben.)

Kelengyevásznak és schiffonok	méterje	7000 kor.
Barchentek	"	11000 "
Mosózeug	"	9000 "
Cibelinek	"	18000 "
Skót szövetelek	"	17500 "
Fejkendők	darabja	6000 "
Kötött gypjukabát	"	7000 "

Nagy raktár téli cikkekben, ú. m. fej- és nagy posztókendőkben.

Menyasszonyi ruhaselymek nagy választékban.